

11313

BILOXI BLUES

(Biloxi Blues)

Komedie in twee bedrijven
door

NEIL SIMON

vertaald
door

Nicolet Steemers

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die dit stuk gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur te vermelden. De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd. Direct daarop volgend de titel van het stuk. De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt. Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau

I.B.V.A. HOLLAND bv

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl / Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van bundel bij de uitgever inclusief recht voor 10 opvoeringen.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Roy Selridge - man, tussen 18 en 20 jaar
Joseph Wykowski - man, tussen 18 en 20 jaar
Don Carney - man, tussen 18 en 20 jaar
Eugene Morris Jerome - man, tussen 18 en 20 jaar
Arnold Epstein - man, tussen 18 en 20 jaar
Sergeant Merwin J. Toomey - man, middelbare leeftijd
James Hennesey - man, tussen 18 en 20 jaar
Rowena - jonge vrouw
Daisy Hannigan - jonge vrouw

Tijd: 1943

Het decor bestaat uit weinig onderdelen, eenvoudig opgezet, doch representatief voor die tijd.

EERSTE BEDRIJF

scène 1: Treinwagon
scène 2: De barakken
scène 3: De legerkantine
scène 4: Het moeras
scène 5: De barakken
scène 6: De latrine en de barakken
scène 7: De barakken

TWEEDE BEDRIJF

scène 1: Hotelkamer
scène 2: Rowena's kamer
scène 3: De barakken
scène 4: Trap buiten (bij de barakken)
scène 5: De barakken
scène 6: Rowena's kamer
scène 7: Feestruimte U.S.O.
scène 8: Toomey's kamer
scène 9: Bankje in het park
scène 10: Treinwagon

EERSTE BEDRIJF

De wagon van een oude spoorwegtrein, uit het stof gehaald vanwege het uitbreken van de oorlog. Het is 1943. Vier soldaten, tussen de achttien en twintig jaar oud, gekleed in militair uniform, liggen languit op de banken, met de gezichten naar elkaar toe, benen op de banken tegenover hen. Drie van hen slapen. Het zijn Joseph Wykowski, Roy Selridge en Don Carney. De vierde is Eugene Morris Jerome. Hij is wakker en zit rechtop, schrijft in zijn notitieboekje. Afgezien van het denderen van de trein over de rails, is het stil. De vijfde jongen, Arnold Epstein, slaapt in het bagagerek boven de anderen. Het is nacht en slechts een lamp verlicht het groepje. Roy draait zich om in een poging iets comfortabeler te liggen. Zijn blote voet belandt praktisch in Wykowski's mond. Wykowski slaat geïrriteerd Roy's voet weg.

Selridge: *(ruw wakker geschud)* Hee! Wat maak je me nou?

Wykowski: Haal je voet uit mijn mond, paardebek!

Selridge: Me reet, Kowski!

Carney: Schei uit, stelletje minkukels!

Wykowski: Sodemieter op, Carney.

Carney: Loop naar je ouwe moer, flikker! *(iedereen gaat weer slapen)*

Eugene: *(hardop, tegen het publiek)*...Dit was mijn vierde dag in het leger en tot nu toe had ik aan iedereen de pest... We zaten in een smerige trein die van Fort Dix, New Jersey, naar Biloxi, Mississippi ging en niemand had zich in drie dagen gewassen. Het aroma was niet te harden. We werden geacht ten strijde te trekken tegen Duitsland en Japan, maar in plaats daarvan vergiftigden we Amerika met onze stank. *(de trein dendert voort...Roy tuurt uit het raam)*

Selridge: Waar zitten we in Jezusnaam? *(Eugene wordt volledig in beslag genomen door het schrijven. Roy geeft hem een schop)* Hee! Shakespeare! Waar zitten we in Jezusnaam!

Eugene: West Virginia.

Selridge: Echt?... Waar ligt dat?

Eugene: Weet je niet waar West Virginia ligt? Heb je nooit aardrijkskunde gehad?

Selridge: Die dag was ik ziek.

Eugene: Weet je ook niet in welk gedeelte van het land het ligt?

Selridge: *(staat op en grijpt zichzelf in het kruis)* Ja. In DIT gedeelte. Rot op, Jerome.

Eugene: *(leest voor wat hij heeft geschreven)* Roy Selridge uit

Schenectady, New York. Hij rook als een broodje tonijn dat te lang is blijven liggen in de trein. Hij dacht zelf dat hij een geweldig gevoel voor humor had, maar het viel niet mee te lachen om iemand die in negentien van de tweeëndertig tanden gaatjes had. *(de trein dendert voort)*

Wykowski: *(opent zijn ogen)* Jezus Christus! Wie deed dat?

Eugene: Wat?

Wykowski: Iemand heeft er een gelaten!... Godsklere! *(wuijt zijn petje heen en weer voor zijn gezicht)* Ik heb hier een gasmasker nodig... *(steekt lucifer aan)* Schrijf je al die onzin op in je notitieblokje? "Enorme scheet in West Virginia."

Eugene: Dit is geen notitieblok. Het zijn m'n memoires.

Wykowski: Nou, deze hoef je in ieder geval niet te beschrijven, want de lucht blijft vanzelf wel in het papier hangen... Christus nog aan toe! *(hij valt weer in slaap)*

Eugene: *(tegen het publiek)* Joseph Wykowski uit Bridgeport, Connecticut had twee bijzonder interessante eigenschappen. Hij had een maag als een geit en at alles. Zijn voorkeur ging uit naar Hershey repen met het papier er nog om... De andere eigenaardigheid was het feit dat hij constant een erectie had. En dan bedoel ik dag en nacht, of hij nou marcheerde of sliep. Het is een onverklaarbaar fenomeen, of het zou een of andere vorm van verlamming moeten zijn. *(de trein dendert voort door de nacht. Carney zijn ogen zijn gesloten en hij barst plotseling uit in zingen, op volle sterkte. Een vrolijk liedje uit die tijd)*

Wykowski: Maak hem wakker! Maak hem in vredesnaam wakker! *(Roy schopt met zijn voet tegen Carney's borst. Carney veert verschrikt op)*

Carney: Wat mankeert jou in Jezusnaam?

Selridge: Het is goddomme half drie, midden in de nacht. Je was weer aan het zingen.

Carney: Helemaal niet.

Selridge: Hoe bedoel je "Helemaal niet?" Het leek wel een plaatopname.

Carney: Wat zong ik dan?

Selridge: "Chattanooga Choo-choo."

Carney: Ik ken niet eens de tekst van "Chattanooga Choo-choo."

Wykowski: Misschien niet als je wakker bent. Maar wel als je slaapt.

Carney: *(tegen Eugene)* Hee, Gene. Zong ik "Chattanooga Choo-choo?"

Eugene: Ja.

Carney: ...Klonk het goed?

Eugene: Voor iemand die slaapt, niet slecht.

Carney: Verdomme, ik wilde dat ik het zelf gehoord had.

Eugene: *(tegen het publiek)* Donald Carney uit Mont Clair, New Jersey, was een prima kerel, totdat iemand zo stom was hem te vertellen dat hij kon zingen als Perry Como. Zijn stem was vormloos, maar zijn zuster niet. Zij had de grootste borsten die ik ooit gezien heb. Ze kwam hem opzoeken in Fort Dix, gekleed in een strakke rode trui. Dat was ook het moment dat ik Wykowski's toestand ontdekte. *(de trein dendert voort)*

Wykowski: *(gaat rechtop zitten)* Godverdomme... Iemand liet er weer eentje vliegen.... Was jij dat, Carney?

Carney: Ik was toch aan het zingen? Je denkt toch niet dat ik zoiets tijdens het zingen doe?

Wykowski: Oh, nee? Misschien begon je wel te zingen om de aandacht af te leiden.

Selridge: Wacht even, wacht even. *(hij kijkt omhoog)* Het komt van daarboven. *(iedereen kijkt omhoog. Epstein ligt te slapen in het bagagerek met zijn achterwerk naar het publiek gekeerd. Wykowski slaat met zijn petje hard tegen het achterwerk van Arnold Epstein)*

Wykowski: Hee! Bommenwerper! DUITSERS moet je vermoorden, niet je eigen maten! *(Epstein draait zich om. Hij is tenger gebouwd)*

Arnold: Neem me niet kwalijk. Ik voel me niet zo goed.

Selridge: Oh, nee? Nu voelen we ons ALLEMAAL niet meer zo goed.

Eugene: Laat hem met rust. Hij deed het niet met opzet.

Selridge: *(tegen Arnold Epstein)* Hoor je dat, Epstein? Hij is je vriendje. Laat de volgende maar in zijn richting vliegen, goed?

Arnold: Heeft er iemand een Alka-selzer voor me?

Wykowski: Dichtstoppen helpt niet, Epstein. *(hij en Roy lachen. Iedereen legt zich weer in slaaphouding)*

Eugene: *(stopt met schrijven, kijkt het publiek aan)* Arnold Epstein uit Queens Boulevard, New York was een gevoelige, intelligente jongen. Hij las veel. Zijn grootste gebrek was, dat hij niet in staat was om voedsel, sterker dan hard gekookte eieren, te verteren... Ik dacht niet dat hij het lang uit zou houden in het leger, omdat het nauwelijks haalbaar is om in oorlogstijd elke avond thuis te eten... *(de trein dendert voort)* Zeg, Arnold. Wat is het beste boek dat je ooit gelezen hebt?

Arnold: Oorlog en vrede... De vijfde keer.

Eugene: Als ik schrijver wil worden, wat raad je mij dan aan te lezen?

Arnold: De hele derde etage van de openbare bibliotheek in New York.

Wykowski: Epstein? Kun je ook lippen lezen? Lees dit dan maar eens! *(blaast hard uit, waardoor lippen tegen elkaar klapperen alsof er een wind gelaten wordt. Selridge lacht)*

Eugene: *(tegen het publiek)* Als de Duitsers wisten wat hun te wachten

stond, zouden ze zich nog kunnen verheugen op deze invasie.... Ik ben Eugene Morris Jerome uit Brighton Beach, Brooklyn, New York en je kunt wel merken dat ik nog nooit eerder van huis ben geweest. In mijn plunjezak zitten twaalf boterhammen met suddervlees die mijn moeder voor me gemaakt heeft. Ik was vastbesloten drie dingen te doen in deze oorlog. Een schrijver worden, overleven en mijn maagdelijkheid verliezen... Maar eerst moest ik zorgen dat ik de training in de zompige moerassen van Mississippi doorstond...

Een moment stilte, dan begint Carney weer te zingen. De lichten worden gedimd terwijl de trein doorratelt. Het gezang van Carney sterft langzaam weg, we horen daarvoor in de plaats het geluid van marcherende soldaten, steeds sterker wordend. De lampen in de barakken gaan aan, het geluid van marcherende soldaten sterft weg. Eugene, Wykowski, Epstein, Selridge en Carney komen in telgang de barakken in met hun zware uitrusting. Ze zijn verhit, bezweet en moe. Ze kijken rond in wat de komende maanden hun "thuis" zal zijn.

Eugene: Tjonge, wat is het heet. Wat is het heet! God, wat heb ik het heet! *(zet uitrusting op een van de onderste stapelbedden)*

Wykowski: Je kunt in het bovenste bed af gaan koelen, want dat daar is MIJN bed. *(hij gooit Eugene's uitrusting op het bovenste bed en dat van zichzelf op het onderste. Arnold Epstein gooit zijn uitrusting op het bed naast dat van Eugene, ook het bovenste. Hij kijkt naar het opgerolde matras en plukt er een bedwants af. Iedereen heeft nu zijn uitrusting afgedaan en neergelegd en is gaan zitten of liggen)*

Carney: Ik ben zo moe dat ik op de springveren kan slapen.

Eugene: Zo heet wordt het nooit in Brooklyn. Het lijkt hier Afrika wel. Zelfs Tarzan zou deze hitte niet kunnen verdragen.

Selridge: Waar is de telefoon? Bel de manager. Er is geen ijswater. *(Sergeant Toomey komt binnen met een klembord)*

Toomey: Peleton, ATTENTIE! *(de jongens staan langzaam op)*

Selridge: Hallo, Sergeant.

Toomey: Het is voor jullie eigen bestwil, mannen, om onmiddellijk in de benen te komen als ik ATTENTIE! roep. SCHIET OP! Ik wil een rij, precies op deze plaats! *(iedereen springt op en gaat recht voor zijn bed staan. Toomey loopt op en neer langs de rij, bekijkt hen)* Totdat de order "Op de plaats rust" is gegeven, blijven jullie in de houding staan, begrepen? Attentie! *(ze springen allemaal in de houding. Hij kijkt hen een moment aan)* Op de plaats rust! *(ze nemen een nonchalantere houding aan... Toomey kijkt hen aan, raadpleegt zijn klembord)* Geef antwoord als je naam genoemd wordt. Het antwoord

op de vraag is "Ho". Geen ja, geen hier, geen inderdaad, geen meneer of welk ander onacceptabel antwoord dan ook, met uitzondering van het hiervoor reeds genoemde "Ho". Is dat duidelijk? Wykowski, Joseph T.

Wykowski: Ho!

Toomey: Selridge, Roy W.

Selridge: Ho!

Toomey: Carney, Donald J.

Carney: Ho!

Toomey: Jerome, Eugene M.

Eugene: Ho!

Toomey: Epstein, Arnold B.

Arnold: Ho ho! (*Toomey kijkt hem aan*)

Toomey: Zitten er twee Arnold Epstein's in dit peleton?

Arnold: Nee, Sergeant.

Toomey: Dan wil ik godverdomme maar een "Ho" horen!

Arnold: Ja, Sergeant.

Toomey: Epstein, Arnold B.

Arnold: Ho!

Toomey: Nog een keer.

Arnold: Ho!

Toomey: Ik wil het nog eens horen!

Arnold: Ho!

Toomey: Is dat begrepen?

Arnold: Ho! (*alsof hij "ja" wil zeggen*)

Eugene: (*tegen het publiek*) Arnold Epstein was de slechtste soldaat van de hele tweede wereldoorlog, de deserteurs inbegrepen... Hij weigerde gewoonweg respect te tonen aan iemand die hij intellectueel zijn mindere achtte.

Toomey: (*tegen de mannen*) ..Mijn naam is Toomey. Sergeant Merwin J. Toomey, en ik heb de leiding over Compagnie C gedurende jullie tien weken durende training hier in het prachtige Biloxi, Mississippi. Na deze tien weken worden degenen die de hitte, het vocht, het ongedierte, spinnen, slangen, voetrot, schimmel, dysenterie, syphillis en andere geslachtsziekten en tekenkoorts hebben overleefd, naar een of ander klote-eilandje in de Pacific of stronthoop in Noord-Sicilie gezonden. Hoe dan ook, de kans dat jullie bij Pappa en Mamma terugkeren met jullie ballen intact, is nihil. Er is maar een manier om geestelijk en lichamelijk gezond uit deze oorlog te komen, en dat is als je geboren bent als dochter van de president van de Verenigde Staten....Ik spreek uit ervaring, want ik heb veertien maanden in Noord Afrika gediend, en drieënzeventig procent van mijn kameraden ligt

daar begraven onder het woestijnzand. De vrolijk gekleurde lintjes op mijn borst getuigen van de grote dankbaarheid die de Staat voelt voor het aandeel dat ik in deze strijd geleverd heb, namelijk een gedeelte van mijn hersenen. In mijn hoofd zit nu een metalen plaat. Deze oorlogswond heeft ervoor gezorgd dat ik een intelligente, meelevende en symphatieke leraar ben voor ruwe jonge mannen... maar ook de wreedste, gekste, meest sadistische Klootzak die je ooit hebt meegemaakt... jullie hebben in eigen hand wat het de komende tien weken gaat worden, ben ik duidelijk, Epstein?

Arnold: Ik dacht van wel, ja.

Toomey: BEN IK DUIDELIJK, EPSTEIN??

Arnold: Ho!

Toomey: BEN IK DUIDELIJK, JEROME?

Eugene: Ho, ja!

Toomey: Ho, WAT?

Eugene: Ho, niks.

Toomey: Precies, jongen.

Eugene: *(tegen het publiek)* Ik had teveel films gezien. Ik dacht dat ik een aardige sergeant kreeg, iemand als James Stewart.

Toomey: *(kijkt naar Eugene)* Luister je naar me, Jerome?

Eugene: *(nerveus)* Ja ho. Ik bedoel ho, meneer. Gewoon Ho.

Toomey: Waar kom je vandaan, Jerome?

Eugene: Pulaski Avenue. Nummer 1427.

Toomey: In al die twaalf jaren in het leger heb ik nog nooit eerder een hondekop uit Pulaski Avenue gehad. Hoe komt dat, Jerome?

Eugene: Omdat ik daar woon. Er woont maar een familie. Neem me niet kwalijk, ik kom uit Brighton Beach, Brooklyn, New York. *(Toomey ziet dat Arnold Epstein met zijn voeten schuifelt)*

Toomey: Zeg, Fred Astaire! Probeer je me iets duidelijk te maken?

Arnold: Ik moet naar het toilet, Sergeant.

Toomey: En hoe wilde je dat doen? We hebben geen toiletten in het leger.

Arnold: In Fort Dix anders wel.

Toomey: Geen toiletten.

Arnold: Jawel, Sergeant. Ik heb er heel wat tijd op doorgebracht.

Toomey: Goed, maar ik zeg je dat we hier geen toiletten hebben. Twijfel je soms aan mijn woord?

Arnold: Nee, Sergeant.

Toomey: Dan heb je dus een probleem, nietwaar, Epstein?

Arnold: Ho ho.

Toomey: Ho ho, me reet... En weet je ook WAAROM je een probleem hebt?

Arnold: Omdat ik heel nodig moet.

Toomey: Nee jongen, je hebt een probleem omdat je het le-gerjargon niet beheerst. De plaats waar een Amerikaans soldaat naar toe gaat om zijn ontlasting kwijt te raken, een boodschap te doen, de aardappels af te gieten, een drol te draaien, te schijten en te poepen heet de latrine. De latrine! (*Eugene glimlacht*) En wat is daar zo grappig aan, Jerome?

Eugene: ..Dat u al die woorden in een zin noemt.

Toomey: Daarom heb ik al die gekleurde lintjes op mijn borst. Omdat ik een ervaren militair ben. Begrijp je dat, Jerome?

Eugene: Ha.

Toomey: Wat?

Eugene: Ho.

Toomey: Waar kom jij vandaan, Wykowski?

Wykowski: Bridgeport, Connecticut.

Toomey: Weet je waar dat is, Selridge?

Selridge: Eh... ik dacht dat Bridgeport in Connecticut lag.

Toomey: Klopt dat, Wykowski?

Wykowski: Ho.

Toomey: (*kijkt Roy recht aan*) En wat heb je gedaan in Bridgeport, soldaat?

Selridge: Ik ben daar nog nooit geweest, Sergeant.

Toomey: Ik had het niet tegen jou, Selridge.

Selridge: Oh. Maar u keek wel naar mij.

Toomey: Ik kijk dan misschien wel naar je, maar ik heb het tegen die soldaat uit Bridgeport. (*kijkt recht in Roy's gezicht*) Wat heb je daar dus gedaan, Wykowski? (*iedereen kijkt verward*)

Wykowski: Ik reed op een vrachtwagen. Een verhuiswagen. Ik was verhuizer.

Toomey: Dat is precies waar ze behoefte aan hebben in de Pacific, Wykowski. Iemand die weet hoe je meubelen kunt verslepen in het oerwoud. (*Epstein steekt zijn hand half op*) Ik geloof dat Epstein iets te vragen heeft.

Arnold: Mag ik naar de... latrine, Sergeant?

Toomey: Nee, ik ben in gesprek met de nieuwe leden van het peleton, Epstein. (*kijkt Wykowski recht aan*) Wat was jouw naam ook weer, soldaat?

Wykowski: Wykowski.

Toomey: Ik heb het tegen de man naast je.

Selridge: Selridge!

Toomey: (*wijst Carney aan*) JIJ, jongen! Ik heb het tegen jou!

Carney: Carney, meneer. Donald J.... Ho!

Toomey: Ik vroeg niet of je aanwezig was.. Ik zie zelf ook wel dat je hier bent. Ik vroeg waar je vandaan kwam, Carney, Donald J.

Carney: Ik weet het niet meer... Eh, Mont Clair, New Jersey.

Toomey: En wat was je beroep in de burgermaatschappij in Montclair, New Jersey, soldaat Carney, Donald J.?

Carney: Dat had ik niet.

Toomey: Geen beroep? Je was dus werkeloos?

Carney: Nee, Sergeant. Ik werkte in een schoenenzaak. In het magazijn.

Toomey: Hoorde ik je net niet zeggen dat je geen beroep had?

Carney: Niet in Montclair. Ik WOONDE in Montclair. Ik werkte in Teaneck. U vroeg wat mijn beroep in Montclair was.

Toomey: Aha... Is het je bedoeling, soldaat Carney, om mij belachelijk te maken ten overstaan van mijn peleton?

Carney: Nee, Sergeant.

Toomey: En toch is dat precies wat je deed. Terwijl ik hier zo sta, voor dit nieuwe peleton, maak jij schaamteloos van de gelegenheid gebruik om mij met opzet te vernederen, omdat ik toevallig uit het Zuiden kom en jij meent daar op neer te moeten kijken. Heb je ook maar een moment gedacht, soldaat Carney, Donald, J., dat je daarmee weg zou kunnen komen?

Carney: Ik probeerde er helemaal niet mee weg te komen....

Toomey: NOU, IK KAN JE VERZEKEREN DAT HET JE NIET GELUKT IS EN DAT HET JE OOK NIET ZAL LUKKEN! Je hebt jezelf behoorlijk in de nesten gewerkt, jongen! IS DAT DUIDELIJK VOOR IEDEREEN?

Allemaal: Ho!

Toomey: Wat?

Allemaal: *(tegelijk)* HO!!!

Toomey: Ik ben zo gezegd van de oude stempel, Carney. En oude stempel betekent discipline. Ben jij in staat tot het doen van opdrukoefeningen, soldaat Carney?

Carney: Jawel, Sergeant.

Toomey: En hoe vaak kun je dat achter elkaar?

Carney: Ik heb niet zulke sterke armen. Ongeveer tien... Vijftien misschien.

Toomey: Gefeliciteerd, Carney. Je gaat namelijk je eigen record breken. Ik wil dat je je honderd keer opdrukt, Carney, en wel NU. IS DAT BEGREPEN?

Carney: Honderd? Dat haal ik noo...

Toomey: OP DE GROND, SOLDAAT!

Carney: Ik zou er wel, bijvoorbeeld, twintig per dag kunnen doen, vijf dagen lang...

Toomey: Schiet op, Godverdomme!

Carney: *(begint de opdrukoefeningen te doen)* Een..... twee.... drie... vier... vijf...

Toomey: *(kijkt Epstein aan)* Niemand eet, drinkt, slaapt of gaat naar de wc totdat ik "honderd" heb gehoord.

Carney: Zes... Zeven... Oh, God... Negen... Tien...

Toomey: Acht.. Je bent acht vergeten, nietwaar, jongen?

Carney: Ik heb acht wel gedaan. Niet gezegd, maar wel gedaan.

Toomey: Je moet ze ook allemaal zeggen. We beginnen weer opnieuw. Laat horen.

Carney: Een... Twee... Drie... *(Carney gaat met grote moeite door)*

Toomey: *(schreeuwt)* SOLDAAT JEROME! Vind jij dit een wrede, oneerlijke, onjuiste straf voor soldaat Carney?

Eugene: Oh, jee. Ik weet het niet. Dit is mijn eerste dag hier...

Toomey: Ik wil de waarheid en niets dan de waarheid van je. Is dit een oneerlijke, wrede straf, soldaat Jerome?

Eugene: *(tegen het publiek)* Had ik maar een klein ruisje op het hart gehad, dan zat ik nou niet in deze moeilijkheden.

Toomey: Je antwoord, jongen.

Eugene: Ach, ik denk dat het een misverstand is... Ik denk eh... ik heb geloof ik moeraskoorts, meneer.

Toomey: Ja of nee, Jerome. Geef ik die jongen die daar op de vloer ligt af te zien een oneerlijke behandeling?

Eugene: Naar mijn mening?... Ja, Sergeant.

Toomey: Juist... Blijkbaar, Jerome, zie jij de voordelen van discipline niet in. Terwijl het discipline is die ons deze oorlog zal doen winnen. Daarom, soldaat, totdat je dat inziet, zal ik het jullie moeten blijven bijbrengen.... SELRIDGE! Honderd keer opdrukken! Op de grond!

Selridge: IK???Ik heb niets gezegd.

Toomey: In tijden van strijd zijn we soms genoodzaakt ons op te offeren voor anderen.

Selridge: Ja, maar er is nog helemaal geen strijd.

Toomey: OP DE GROND, SOLDAAT!!

Selridge: *(op de grond)* Een... Twee... Drie... Vier... *(ze gaan door)*

Toomey: *(tegen Eugene)* Wat ik soldaat Selridge aandoe lijkt misschien nog oneerlijker dan wat ik soldaat Carney aandoe. Is dat wat je denkt, soldaat Jerome?

Eugene: *(haalt diep adem)* ...Nee, Sergeant.

Toomey: Wacht even, jongens. *(tegen de anderen; ze stoppen)* Jullie hebben het allemaal gehoord. Soldaat Jerome keurt mijn manier van discipline bijbrengen goed. Hij vindt wat ik doe moreel verantwoord en

juist. En daarom mag nu soldaat Wykowski, vanwege ZIJN goedkeuring en instemming, ook honderd keer opdrukken. Op de vloer, Wykowski! Ik zie hoe dankbaar je bent. Bedank je maatje, soldaat Jerome, maar hartelijk.

Wykowski: *(kijkt Eugene vernietigend aan)* Dat zal ik zeker doen, straks. *(begint opdrukoefeningen te doen)*

Toomey: Aan het werk, jongens.

Wykowski: Een... Twee... Drie... Vier...

Eugene: *(tegen Wykowski)* Het spijt me. *(Carney heeft het moeilijk)*

Carney: Ik... Ik kan niet meer, Sergeant.

Toomey: Ik zie het, jongen, en ik vind het heel vervelend voor je. Ik wilde dat er een manier was om je te helpen.

Eugene: Ik zou het voor hem af kunnen maken, Sergeant.

Toomey: Dat is verdomde fideel van je, Jerome, maar ik denk niet dat Carney zijn verantwoordelijkheden op een ander zou willen afschuiven.

Carney: In dit geval ben ik bereid een uitzondering te maken, Sergeant.

Toomey: Wat jij denk ik nodig hebt, Carney, is inspiratie. Daarom nodig ik vrijwilligers uit op de vloer plaats te nemen om Carney, Selridge en Wykowski moreel te ondersteunen. Vrijwilligers doen een stap naar voren en roepen: "Ho"!

Eugene: *(doet een stap naar voren)* Ho! *(Arnold zwijgt en verroert zich niet)*

Toomey: We hebben een vrijwilliger... en een twijfelaar. *(hij loopt naar Arnold, raakt zijn gezicht bijna met het zijne)* Kan ik uit je zwijgen opmaken dat je je niet beschikbaar stelt, Soldaat Epstein?

Arnold: Ik heb een kleine afwijking aan mijn ruggegraat die de medische inspectie is ont...

Toomey: OP DE VLOER, EPSTEIN!!! *(Arnold laat zich op de grond vallen)* Klaar... Ho!

Arnold: Een... Twee... Drie... Vier... *(alle vier mannen doen opdrukoefeningen. Carney en Epstein hebben er de meeste moeite mee. Toomey loopt heen en weer, goedkeurend knikkend)*

Toomey: Nu maken we tenminste vorderingen in ons streven naar discipline... Terwijl het zweet van jullie voorhoofden en jullie vadsige, luie lijven loopt, denk dan eens aan soldaat Jerome uit Brighton Beach, New York, die zich daar NIET naast jullie op de vloer bevindt. Hij deelt NIET in jullie strijd, jullie moeite... Het lot kiest altijd wel iemand uit die voor niets mee mag rijden. Het soort man dat altijd overal onderuit weet te komen. In dit peleton is dat blijkbaar Eugene M. Jerome. Uiteindelijk krijgen we aan zulke figuren een hekel. We gaan hen haten, minachten. En hoe moet soldaat Jerome deze koude

muur van woede en vijandigheid verwerken? Door te leren het alleen te doorstaan. En dat, heren, is de belangrijkste les in discipline. Jullie worden langzamer, jongens. Hoe eerder jullie klaar zijn, des te eerder kunnen jullie kennis maken met de verfijnde zuidelijke keuken... Op... en neer... Op... en neer. Ga jij verder met het uitdelen van de instructies, Jerome. Op... en neer... Op... en neer. *(Toomey vertrekt)*

Eugene: *(tegen het publiek)* Op dat moment besloot ik dat ik zo snel mogelijk het leger uit moest.... Ik speelde met de gedachte mezelf door een lichaamsdeel te schieten dat ik later in mijn leven toch niet nodig zou hebben, maar ik kon er geen vinden... Maar het ergste moest nog komen...

Belichting Eugene uit. Belichting gedeelte eetzaal aan. Wykowski, Selridge, Carney en Epstein zitten aan een houten tafel, staren met bevroren gelaatsuitdrukking naar het aluminium bord met "eten" voor hun neus. Niemand beweegt. De vorken in hun handen hangen in de lucht boven hun borden.

Carney: Wat denken jullie dat het is?

Wykowski: Mijn broer moest dit bij de marine eten. Het heet S.O.S.

Carney: Wat is S.O.S.?

Wykowski: Schijtzooi Op Schotel.

Carney: *(kijkt er naar)* Ja. Zo ziet het er inderdaad wel uit.

Selridge: Hoe bedoel je? Ze pakken een schotel en... schijten er op?

Wykowski: Het is rundvlees. Fijngehakt gehakt.

Arnold: Waarom zou je gehakt hakken?

Wykowski: Zo slecht vind ik het er niet uit zien. Allemachtig, ik ben uitgehongerd. *(hij neemt een vork vol en proeft. Iedereen kijkt hem aan)* Het is geweldig... Er moet alleen wat ketchup bij, dat is alles. *(hij doet ketchup over het eten)*

Selridge: Dit spul zouden ze boven Duitsland moeten droppen. Het hele land zou naar buiten komen met de handen in de lucht. *(Eugene komt op met zijn bord. Zijn mond staat wijd open, zijn gezicht vertrokken in een grimas van afschuw als hij ziet wat zich op zijn bord bevindt)*

Eugene: Ik heb dit spul eens in de dierentuin gezien in de Bronx. De gorilla's bekogelden elkaar ermee.

Arnold: Als je het niet door je keel kunt krijgen, heb je recht op iets anders. Dat staat in de overheidsreglementen. Mannen in dienst moet eetbaar voedsel worden voorgezet.

Wykowski: Waarom vraag je niet om soep met balletjes, Epstein. Ik heb gehoord dat het leger fantastische soep maakt met matsesballetjes. *(hij en Selridge lachen. Eugene kijkt Arnold sympathiserend aan)*

Arnold: Ik heb het recht mijn mening te uiten. *(hij kijkt rond)* Ik wil de Sergeant spreken.

Carney: Ga alsjeblieft zitten.

Eugene: Begin er niet over tegen hem, Arnold. Hij is gek. Waarschijnlijk was dit zelfs zijn recept.

Wykowski: *(tegen Eugene en Arnold)* Luister eens, kereltjes. Val de Sergeant niet lastig, want als hij jullie niet mag, mag hij de rest ook niet. Iedereen in dit peleton die het verknoeit, krijgt grote moeilijkheden met mij, is dat begrepen?

Arnold: Wie heeft jou tot Kolonel benoemd?

Wykowski: Ikzelf. Ik heb mezelf wat opgewaardeerd. En als ik ooit weer opdruk oefeningen moet doen door jouw toedoen, Epstein, dan beloof ik je dat jij onder me komt te liggen als ik ze doe.

Selridge: Nou, dan weten we in ieder geval wie de mietjes zijn. *(hij lacht)*

Arnold: Ik zou eigenlijk helemaal niet in het leger moeten met mijn maag. Niemand kan me dwingen dit op te eten als ik het niet wil.

James Hennesey, een soldaat van hun eigen leeftijd, hij werkt in de keuken, komt naar hen toe om de suikerpotten bij te vullen.

Hennesey: Hebben jullie gehoord wat er in het peleton van Baker gebeurd is? Een of andere jongen werd helemaal gek. Hij zei dat hij naar huis ging. Dat hij niets meer te maken wilde hebben met het leger. Een officier probeerde hem tegen te houden, en dat joch gaf hem zo'n oplawaai dat zijn neus brak. Ze zeggen dat hij zeker vijf tot tien jaar Leavenworth krijgt. Ze zijn niet kinderachtig in het leger, daar komen jullie ook nog wel achter.

Carney: Ik hoop dat ze ons naar de Pacific sturen. Daar krijgen we in ieder geval Chinees eten.

Hennesey: Mijn naam is Hennesey. Ik zit in jullie peleton. Ze hebben me acht dagen keukencorvee gegeven.

Wykowski: Waarom?

Hennesey: Ik had een restje soep laten staan. Twee armzalige lepels... Kijk maar uit, jongens. *(hij draait zich om en maakt zich uit de voeten als Sergeant Toomey naar hun tafel komt lopen)*

Toomey: Hoe is het met mijn jongens? *(iedereen, behalve Epstein, begroet hem hartelijk en glimlacht hem toe)* Hoe smaakt het voer?

Wykowski: *(overdreven opgewekt)* Grote klasse, Sergeant.

Selridge: Jammer dat je niet zoveel krijgt.

Eugene: Erg interessant voedsel, Sergeant.

Toomey: Geen honger, Epstein?

Arnold: Ik krijg genoeg voedingsstoffen binnen via water en brood,

Sergeant.

Toomey: En voedingsstoffen zullen jullie wel nodig hebben de komende tien radbrakende weken, te beginnen met vannacht.

Carney: Vannacht?

Toomey: Ik heb een kleine verrassing voor jullie bedacht. Iets om het eten van vanavond goed te kunnen verteren. We gaan een nachtwandelingetje maken.

Eugene: Midden in de nacht?

Toomey: Niet zo heel ver, het is tenslotte jullie eerste nacht in dit kamp. Gewoon een bescheiden tochtje van een kilometer of vijftieng rond het moerasgebied. Hoe klinkt je dat in de oren, Jerome? Vind je ook niet dat ik dat best van jullie kan vragen?

Eugene: We hebben eigenlijk Wykowski zo'n beetje tot onze leider gekozen. Ik denk dat hij de vraag beter kan beantwoorden. *(Wykowski kijkt Eugene woedend aan)*

Toomey: Is dat waar, Wykowski?

Wykowski: Ik stel een order nooit ter discussie, Sergeant. Ik volg een order altijd gewoon op.

Toomey: Dat is een goed antwoord, Wykowski. Een beetje schijtlijsterig, maar wel een goeie... En wat denk jij, Epstein? Zie jij een wandelingetje van vijftieng kilometer wel zitten?

Arnold: ...Nee, Sergeant.

Toomey: Nee??? Epstein ziet het niet zitten, mannen... Hoe komt dat zo, Epstein?

Eugene: We hebben vijf dagen en vijf nachten in een trein gezeten. We hebben nog geen nacht fatsoenlijk geslapen sinds we uit Fort Dix vertrokken zijn.

Toomey: Juist... Oké. Dat klinkt redelijk, Epstein... Jij hoeft niet mee te lopen. Ik stel het wel op prijs als een man voor zijn mening uit komt.

Arnold: Dank u, Sergeant.

Toomey: Je gaat maar eens fijn een nacht goed slapen als je iedere wasbak, ieder urinoir en iedere plee geschrobt, gedweild en gepoetst hebt. En als het niet sprankelend schoon is als wij terug komen, moeten Wykowski en Selridge honderd keer opdrukken. Dat zal je geliefd maken bij de jongens, Epstein... Nog iemand die liever thuis blijft vanavond? Goed, aan de slag. Om exact 2400 uur wil ik de volledige uitrustingen buiten de barak zien staan, klaar voor vertrek. WE GAAN ER EENS FLINK TEGEN AAN! *(allen springen op, behalve Epstein)* EEN MOMENT, VERDOMME NOG AAN TOE!!! *(iedereen blijft staan)* Niemand... maar dan ook NIEMAND... vertrekt hier terwijl er nog van dat voortreffelijke legervoedsel onaangeroerd op de borden ligt.. Wat mij betreft blijven jullie ermee zitten tot het gaat ontkiemen,

maar jullie blijven zitten tot het laatste bord leeg is....In de rij graag, borden uitgestoken voor inspectie. (*snel vormen ze een enkele rij voor Toomey. Wykowski vooraan. Toomey bekijkt zijn bord*) Goed, Wykowski, wegwezen! (*dan is Selridge aan de beurt*) Oké, Selridge, wegwezen. (*Selridge loopt achter Wykowski aan naar buiten. Carney is aan de beurt. Zijn eten is onaangeroerd*) Iets mis met je diner, Carney?

Carney: Ja, Sergeant. Ik ben voor het eerst van mijn leven bang voor voedsel.

Toomey: Over een maand ben je daar wel overheen, want zo- lang blijf je hier zitten als je het niet opeet. Terug naar je plaats! (*Carney gaat mokkend terug naar zijn plaats en gaat zitten. Eugene doet een stap naar voren, zodat hij met zijn bord voor Toomey komt te staan*) Keur je onze fijne keuken niet goed, Jerome?

Eugene: Dat is het niet, Sergeant. Ik heb een religieuze reden. In deze week vast ons volk altijd twee dagen.

Toomey: Het is maart, Jerome. Rosh-Ahonah en Yom Kippur zijn pas in september. Ik heb een kalender op mijn kamer met alle religieuze feestdagen en evenementen erop. Probeer me niet weer te besodemieten!

Eugene: Maar dit is een ander religieus feest. Het heet "El Malaguena"

Toomey: El Malaguena??

Eugene: Voor Spaanse Joden.

Toomey: Carney!

Carney: Ja, Sergeant?

Toomey: Schuif de helft van je eten maar op het bord van Jerome.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto